

Verslag van Paul's projectbezoek aan Oost– Afrika in juni-juli 2018

*Van 26 juni t/m 16 juli 2018 heeft Paul Sutmuller, onze penningmeester, een bezoek gebracht aan lopende en potentiële projecten in Oeganda en Kenia. Het werd een heuse tournee door Oost-Afrika, want hij bezocht 3 locaties in **West-Oeganda** (vlakbij de grens met Congo), 3 locaties in **Noord-Oeganda** (bij de grens met Zuid-Soedan) en 4 locaties in **West-Kenia** (vlakbij het Victoria Meer).*

West-Oeganda

De reis startte in West-Oeganda waar Paul drie projecten bezocht waarvoor in de voorafgaande periode bij de Stichting een financieringsaanvraag was ingediend. Twee projectaanvragen waren door het bestuur al afgewezen, over één project moest nog een besluit genomen worden. De reden dat Paul ook afgewezen projecten bezocht is met name om onze eigen goedkeuringsprocedure en werkwijze te kunnen evalueren, bewaken en waar nodig bij te stellen.

Het eerste project was het **Centre of Citizens Communication and Justice (CECICOJU)** in Fort Portal. Dit betreft de opzet van een community resource center dat de toegang tot informatie en kennis (via internet) voor kansarme jongeren en ouderen moet vergroten. Men wil hier jongeren gaan ondersteunen bij het verkrijgen van informatie over opleidingsmogelijkheden en ouderen met het vergaren van informatie over hun rechten. In een vergadering met het bestuur van CECICOJU zijn de bestuursleden heel enthousiast, maar het idee blijkt wel hoofdzakelijk nog op papier te bestaan. Er is nog niets gerealiseerd en het project betreft geen beroepsopleiding. Het ter beschikking stellen van financiële middelen voor een centrum dat nog moet worden opgericht is moeilijk en de twijfel die het stichtingsbestuur over dit project had was in die zin dan ook terecht.

Het tweede project dat Paul heeft bezocht is het **Abexinah Orphans and Vulnerable Community Information Centre** in Kinyamaseke (Kasese). Dit kleine trainingscentrum voor beroepsopleidingen is klein; het is eigenlijk een werkplaats met wat machines en gereedschappen. ABEXINAH verzorgt hier een timmermansopleiding van 8 maanden voor wezen en kansarme jongeren uit de omgeving.

Het centrum ligt aan de grens met Congo waar al decennialang een (soms grensoverschrijdende) burgeroorlog plaatsvindt. De oprichters zijn jonge mensen die een universitaire opleiding in Kampala hebben gevolgd en ervoor gekozen hebben om in hun dorp(en) van herkomst werk te zoeken en iets

te betekenen voor de lokale bevolking. Ze hebben allemaal een baan als leraar op een middelbare school (drie dagen per week) en zetten zich de rest van de tijd in als vrijwilliger in voor wezen en kansarme jongeren in de omgeving.

ABEXINAH heeft de Van Doorn Stichting om een financiële bijdrage van € 4.800 gevraagd voor de aanschaf van trainingsmateriaal en -gereedschappen voor de timmermansopleiding. Het enthousiasme van de jonge bestuursleden is uitnodigend; je zou hen graag willen helpen met hun nobele werk. Zodra ze een grotere werkplaats gebouwd hebben, maken ze waarschijnlijk meer kans om voor financiering in aanmerking te komen en zouden ze opnieuw een aanvraag kunnen indienen. Ze weten dat we iedere keer maar een beperkt aantal projecten goedkeuren en dat er competitie is!

Het derde project dat bezocht werd is van het **Van Merode College of Applied Science and Technology** in Bwera. Het Van Merode College heeft een aanvraag ingediend voor de aanschaf van leermiddelen (training kits) voor de vakopleidingen tot timmerman, automonteur, kleermaker en kapper. Het Van Merode College is een jonge organisatie die drie jaar geleden is opgericht en twee jaar geleden (2016) formeel is geregistreerd. Het doel is: *empowerment of jobless and poor rural youth with vocational skills for a better life*. De oprichter is een priester uit Bwera, die als missionaris in Zuid-Soedan heeft gewerkt, na terugkomst in Oeganda in zijn geboortedorp een parochie heeft opgericht en ondertussen tot bisschop is gewijd.

De parochie is vijf jaar geleden begonnen met een aantal sociale projecten, een kleuterschool, een lagere school, een *mother-child health centre* en - drie jaar geleden - met een training in ambachten (timmeren, automechanica, kappen, breien, kleermaken en het maken en opnemen van muziek).

Het trainingscentrum beschikt over minimale trainingsmiddelen (een naaimachine, een oude auto, twee etalagepoppen, een paar zagen) en traint een 60-tal jongeren in de verschillende vakken over een periode van min. 6 maanden (alleen praktijk) tot max. 24 maanden (inclusief theorie voor staatsexamen).

De organisatie is ongelooflijk enthousiast en gedreven in hun werk en weten met de zeer beperkte middelen toch jonge mensen te motiveren om een vak te leren.

De aanschaf van trainingsmateriaal en -gereedschappen is zeker geen overbodige. Daarnaast is budget aangevraagd om een laptop en printer te kunnen aanschaffen, voor het maken van trainingsmodules en voor de training van leerkrachten. Het project zou in twee fases uitgevoerd kunnen worden; eerst de aanschaf van extra leermiddelen en daarna, nadat de organisatie een school (business) plan heeft gemaakt, hen helpen met het ontwikkelen van trainingsmodules en de training of trainers.

* Na terugkeer van Paul heeft het bestuur de financieringsaanvraag van het Van Merode College goedgekeurd.

Noord-Oeganda

In Noord-Oeganda zijn de drie locaties (Lira, Kole, Oyam) van één project bezocht, het **ACSET vocational training centrum**, dat door Paul privé wordt ondersteund.

Het plan is om in Oyam een ambachtsschool op te zetten omdat in dit gebied nog niet dergelijke beroepsopleidingen worden aangeboden. De organisatie ASCET (Action for Child Social and Economic Transformation) is in 2013 opgericht en richt zich op jeugd (vroeg schoolverlaters, wezen, extreem arme). De oprichter is zelf een wees die met de hulp van well-wishers en een beurs van een

internationale organisatie zijn studie in ‘community development en plattelandsontwikkeling’ heeft kunnen volgen. Hij is zeer gedreven om zich in te zetten voor de vele mensen met eenzelfde achtergrond als hij. De bevolking van het Oyam district - een extreem arme regio - heeft geleden onder de LRA-rebellen, veel van hen zijn kindsoldaat geweest en er zijn veel wezen.

In de aan het bezoek voorafgaande maanden heeft de organisatie met assistentie van de Stichting een school (business) plan opgesteld dat tijdens het bezoek uitgebreid wordt besproken. Het streven is om een trainingscentrum op te zetten voor beroepsonderwijs op lager en middelbaar niveau. Tijdens de besprekingen wordt geconcludeerd dat deze (ambitieuze) plannen het best gefaseerd uitgevoerd kunnen worden; eerst de opzet van een lagere beroepsopleiding (basic vocational training) en na drie jaar (en na evaluatie) de opzet van de middelbare beroepsopleiding (advanced vocational training). Het businessplan zal in overeenstemming daarmee worden aangepast. Er zijn principeafspraken om het vocational training centrum op te zetten op het grote terrein van een lagere school. Er zijn al een paar klaslokalen in aanbouw. Daarna moet nog een werkplaats gerealiseerd worden. ASCET hoopt dit alles voor het einde van 2018 te realiseren. Begin 2019 wordt de levering van machines en gereedschappen door de Nederlandse Stichting Gered Gereedschap verwacht. Daarna is de gevraagde financiële ondersteuning voor de opstartkosten, de aanschaf van het schoolmeubilair en de eerste jaarsalarissen van de leerkrachten nodig.

West-Kenia

In West Kenia heeft Paul vier locaties bezocht: een project waarvan de financieringsaanvraag is goedgekeurd, een gereedgekomen project, een project waarvan de aanvraag is afwezen en een universiteit waaraan veel studiebeurzen zijn toegekend.

Het eerste project is de **Homa Bay Disabled Self Sustain Group** in Homa Bay. HDSSG is in 2009 opgericht. Deze organisatie zet zich in voor de rechten van gehandicapten en organiseert, afhankelijk van de fondsen die het weet in te zamelen, vakopleidingen voor gehandicapte jongeren / jong volwassenen. Bij de Van Doorn Stichting is een financieringsaanvraag ingediend voor de opzet van een vakopleiding aan gehandicapten en vroege schoolverlaters, zodat zij vaardigheden als kleermaken, schoenmaken, breien e.d. kunnen leren, ambachten die ze met hun handicap aan kunnen en waarmee ze een inkomen kunnen genereren. Het project voorziet ook in het zoeken van plaatsingsmogelijkheden bij lokale bedrijven.

Het project werd door het VDS-bestuur goedgekeurd maar is on hold gegaan door een gebrek aan voortgang. HDSSG had bij de aanvraag aangegeven dat het om een door de organisatie zelf op te zetten trainingscentrum ging en dat er klaslokalen en leraren beschikbaar waren. De aanvraag betrof de aanschaf van machines en gereedschappen om de afgestudeerde leerlingen (als microkrediet) mee te geven. Op basis daarvan is de Stichting HDSSG gaan helpen met de ontwikkeling van een training (business) plan. Dat verliep echter zeer moeizaam en het 'huiswerk' dat werd opgegeven werd maar gedeeltelijk of helemaal niet gedaan. Tijd voor een bezoekje dus!

Tijdens het bezoek aan Homa Bay werd al snel duidelijk dat er geen klaslokalen en geen leraren zijn, dat het opzetten van een eigen trainingscentrum niet realistisch is en mogelijk ook helemaal niet de bedoeling. Het blijkt dat HDSSG in het verleden met ingezamelde fondsen voor een beperkt aantal gehandicapten een beroepsopleiding bij het Homa Bay Vocational Training Centre heeft gefinancierd. Deze jongeren zijn – in samenwerking met Plan International - in de dorpen geïdentificeerd (zij worden vaak door hun ouders verborgen gehouden) en de ouders zijn overgehaald om hen zoveel mogelijk deel te laten nemen aan het onderwijs. Deze jongeren vragen vaak of de training niet gegeven kan worden in een vocational training centrum in het eigen dorp omdat het voor hen een veel te zware opgave is om hiervoor naar de stad Homa Bay te gaan. Dus dát – het financieren van de opleiding voor deze jongeren, die zij dan kunnen volgen in het lokale, bestaande vocational training centrum in het dorp – blijkt de echte intentie achter HDSSG's financieringsaanvraag.

Paul heeft aangegeven dat er geen training (business) plan hoeft te worden opgesteld als er geen eigen centrum wordt opgezet. Wel moet in de financieringsaanvraag duidelijk worden gemaakt wie de training voor de gehandicapte jongeren gaat leveren, of daarbij rekening gehouden zal worden met het verzoek om die training in lokale vocational centra te kunnen volgen, en of de trainingsmiddelen voor HBDSSG of voor de centra bedoeld zijn. Het moet immers duidelijk zijn wie de begunstigde van de financiële hulp is!

Vervolgens ging de reis naar het **Chepkorio Vocational Training Centrum** in de Elgeyo Marakwet County. Deze ambachtsschool heeft in 2017 een financiële bijdrage gevraagd voor de aanschaf van materialen waarmee de leerlingen zelf hun schoolmeubilair kunnen maken. Met een donatie van de AFAS Foundation kon dit project worden gerealiseerd.

De bouw van deze school is in 1979 door de Anglicaanse kerk begonnen en vanwege de beperkte middelen heeft dit jaren in beslag genomen. En nog werkt de organisatie stap-voor-stap aan uitbreiding en verbetering als er financiële middelen beschikbaar zijn. De school verzorgt voor ca. 150 leerlingen opleidingen in 'building and masonry', 'carpentry', 'electrical installations', 'welding and metal processing', 'motor mechanics', 'tailoring and fashion design' and 'hairdressing'.

Tijdens het bezoek vond de officiële oplevering van het project plaats. Het schoolbestuur was daarbij aanwezig evenals alle leerkrachten, leerlingen en vertegenwoordigers van de lokale overheid (van de dienst onderwijs en de dienst publieke werken). De school heeft het project uitstekend uitgevoerd. Er is een duidelijke administratie bijgehouden, het gehele proces is gedocumenteerd, de overheid is goed op de hoogte gehouden en het project is met enthousiasme uitgevoerd. Men is dan ook duidelijk (en terecht) trots op het behaalde resultaat.

De officiële overdracht vond plaats in een vergadering met de lokale overheid. Een lint voor een klaslokaal met het schoolmeubilair werd doorgesneden en er werd een boom geplant, vergezeld door de nodige dans en speeches. Allemaal zeer indrukwekkend!

In Kisumu had Paul een ontmoeting met de **Odollo Self Help Group**. Deze organisatie heeft bij de Stichting een aanvraag ingediend voor de financiering van de uitbreiding van het Odollo training centrum met trainingsmateriaal en -gereedschappen. Deze training is bestemd voor jongeren uit de krottenwijk Manyatta in Kisumu. De aanvraag is door het VDS-bestuur afgekeurd en de organisatie wilde graag weten waarom en of er een mogelijkheid was om opnieuw een aanvraag te doen. Er was helaas geen tijd om een bezoek te brengen aan het centrum zelf. De foto's die bij de aanvraag waren gevoegd gaven de indruk van een hele kleine ruimte met vier naaimachines en ook uit de gesprekken met de organisatie ontstond meer de indruk van een kleine onderneming dan van een trainingscentrum. De aanvraag kwam schriftelijk niet overtuigend over, maar tijdens het gesprek met de bestuursleden kon dat beeld door hen niet worden gekeerd.

Het laatste onderdeel van de reis door Kenia was een bezoek aan de **MOI-universiteit** in Eldoret. In de afgelopen jaren hebben al bijna 50 leerlingen van deze universiteit een beurs ontvangen voor een opleiding tot arts, verpleger, fysiotherapeut, onderwijzer, leraar en/of landbouwingenieur.

Tijdens het bezoek aan de universiteit is gesproken met Prof. Isaac Sanga Kosgey (Vice Chancellor van de universiteit), Prof. Nathan Oyori Ogechi (Deputy Vice Chancellor voor Student Affairs) en met de studentendecaan van de School of Medicine en van de School of Education. Men gaf aan zeer content te zijn met de beurzen die via de Van Doorn Stichting verkregen worden omdat het studiefinancieringssysteem in Kenia alleen beurzen verleent aan de beste studenten en niet aan de armste studenten. Arme studenten die niet de hoogste cijfers behalen grijpen achter het net. De MOI-universiteit helpt de 'most needy' studenten met gratis voedsel of laat ze klusjes doen in de universiteit waarmee ze een zakcentje kunnen verdienen. De MOI-universiteit vroeg om permissie om de Stichting op de eigen website te mogen vermelden.

De inmiddels afgestudeerde en nog studerende studenten hebben aangegeven dat ze een 'Van Doorn Alumni Club' willen oprichten om de carrière van de afgestudeerde studenten te blijven volgen en om hun belofte om minstens één student te sponsoren te bewaken.

Tijdens de ontmoeting met Paul hebben de twee studentendecanen van de universiteit het voorstel gedaan om de periode van initiële aanvragen te beperken tot één maand (de maand mei), in juni de definitieve aanvragen te laten indienen en in juli te besluiten over de toewijzing van beurzen.

Het is namelijk zo dat het academisch jaar in de laatste week van augustus begint. (In 2017 zijn vanwege de verkiezingen en stakingen door docenten, de colleges pas eind 2017 en soms zelfs pas in januari 2018 begonnen, maar dat was een uitzondering.) In de loop van augustus moet de student dus het collegegeld betaald hebben. Eind juli (of in de loop van juli) zou een student dus moeten weten of hij een beurs krijgt, zodat hij zich kan registreren.

Daarnaast zou de periode van drie maanden die door de Van Doorn Stichting gegeven worden om een initiële aanvraag te doen, zou korter kunnen zijn. Veel studenten weten in de maand maart nog niet of ze gaan studeren en waar ze gaan studeren. Aanvragen die in maart ontvangen worden zijn waarschijnlijk aanvragen van studenten die al studeren en voor het volgende academische jaar een beurs willen hebben (dus niet van nieuwe studenten).

Paul's conclusies na deze reis:

De aanvraagformulieren van de Stichting geven voldoende informatie om een project goed te kunnen beoordelen. Een financiële en institutionele analyse van de organisatie waarvoor een project is goedgekeurd is essentieel om de juiste ondersteuning te geven. De Stichting moet voorzichtig zijn met aanvragen voor het opzetten van nieuwe opleidingscentra, omdat die organisaties mogelijk nog geen ervaring hebben en een financiële en institutionele analyse niet mogelijk is.

Persoonlijke contacten met de organisaties zijn belangrijk om het juiste / goede gevoel erbij te krijgen en niet alleen geld te geven maar mee te werken aan een succesvolle uitvoering. De aanvraagperiode kan ingekort worden: twee keer per jaar gedurende een maand (mei en oktober). Hier zullen we onze procedures op aanpassen.